

HØRINGSNOTAT

Center i departementet

Center for havvind og
energiøer

Kontor

Havvind og kritisk
infrastruktur

Dato

3. april 2024

J nr. 2023 - 3854

Høringsnotat vedr. forslag til Lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi

Forslag til lov om ændring af lov om vedvarende energi (justering af rammer for etablering af vedvarende energi-anlæg på havet uden for udbud) blev sendt i ekstern høring den 10. februar 2024 med frist for afgivelse af høringssvar den 10. marts 2024.

Der er modtaget i alt 13 høringssvar i høringsperioden.

Følgende 10 høringsparter har fremsendt bemærkninger til lovforslaget:

- Green Power Denmark
- Dansk Industri
- Dansk Erhverv
- Copenhagen Infrastructure Partners
- Andel
- Københavns Kommune
- HOFOR
- Bornholm Regionskommune
- Bornholms Havvind
- Stevns Kommune

Følgende 3 høringsparter har oplyst, at de ingen bemærkninger har til lovforslaget:

- Dansk Arbejdsgiverforening
- Ishøj Kommune
- Forbrugerrådet Tænk

I det følgende vil de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar blive gennemgået efterfulgt af ministeriets bemærkninger for hvert emne. Bemærkningerne er markeret med kursiv. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Der er ud over de ændringer, der er nævnt nedenfor og lovtekniske ændringer, foretaget en række mindre ændringer i lovforslaget efter høringen, herunder

- At ansøgninger modtaget efter 1. juli 2022 og før 1. juli 2024 også vil være omfattet af overgangsbestemmelsen, således at disse skal

behandles efter reglerne gældende på ansøgningstidspunktet, og ikke efter den foreslåede lovændring.

Efter høringen er lovforslaget sammenskrevet med forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om bæredygtige biobrændstoffer og om reduktion af drivhusgasser, lov om fremme af energibesparelser i bygninger og lov om varmforsyning (Bemyndigelse til at supplere og gennemføre EU-regler til fremme af vedvarende energi, herunder bemyndigelse til at fastsætte regler om fravigelse fra visse miljø- og naturbeskyttelsesregler), som var i høring fra den 8. februar 2024 til den 8. marts 2024.

En række emner går igen i høringssvarene og behandles under følgende overskrifter:

Nr. 1. Den statsstøtteretlige vurdering

Nr. 2. Testordningen er ikke tilstrækkeligt

Nr. 3. Økonomiske konsekvenser for lovforslaget, m.v.

Nr. 4. VE-ordningerne

Nr. 5. Efterspørgsel på en ny markedsdrevet ordning

Nr. 6. Repowering

Nr. 7. Udlæg i havplanen

Nr. 8. Strategisk miljøvurdering

Ad nr. 1: Den statsstøtteretlige vurdering

Copenhagen Infrastructure Partners bemærker, at de ikke er enige i den grundlæggende præmis for lovforslaget om, at lukning af åben-dør ordningen er nødvendig, fordi den er i strid med EU's statsstøtteregler.

Green Power Denmark (GPD) bemærker, at ét udbud af én placering ikke kan bruges som udtryk for, at havvind med sikkerhed er støttefri og potentielt indtægtsgivende for staten. GPD anfører, at ét udbud på én placering næppe repræsenterer alle havvindprojekters forskellige arealkarakteristika.

Bornholms Havvind bemærker, at forventningerne til mulige statslige indtægter fra udbud af havvindprojekter er kraftigt nedjusterede, og at Thor udbuddets afgørelse ikke kan ses som et retvisende udtryk for ændrede markedsvilkår. På den baggrund bemærker Bornholm Havvind, at grundlaget for at antage, at åben dør-ordningen på nuværende tidspunkt skulle indebære statsstøtte bortfalder.

Ydermere opfordrer Bornholms Havvind til, at ÅD-ordningen statsstøtteanmeldes til Europa Kommissionen.

Dansk Erhverv bemærker, at myndighederne ikke har godtgjort, at ordningen skulle udgøre ulovlig statsstøtte. Herunder er det ikke underbygget, at ordningen skulle være selektiv og bemærker, at havarealets evt. økonomiske værdi ikke kan vurderes alene på baggrund af resultatet af udbuddet af Thor Havmøllepark.

Ministeriets bemærkninger:

Der er i lovforslagets bemærkninger redegjort indgående for de EU-retlige vurderinger, der ligger til grund for lovforslaget.

Den positive betalingsvillighed som demonstreret ved Thor-udbuddet, samt den kraftigt stigende interesse for åben dør-ordningen, indikerer, at en række forskellige markedsaktører nu anser det for kommercielt attraktivt at etablere havvindmølleparker uden statslig støtte.

Uanset om de generelle økonomiske betingelser for at opsætte havvind varierer, skal de danske myndigheder sikre, at statsstøttereglerne overholdes. Det betyder, at myndighederne skal sikre, at der ikke gives en økonomisk fordel til nogle virksomheder frem for andre ved hjælp af statsmidler. Med en vederlagsfri tildeling af nye rettigheder til at opstille havvind, inden for rammerne af åben dør-ordningen, kan det, trods fx rente- og prisstigninger, ikke udelukkes, at der i statsstøtteretlig forstand gives økonomiske fordele ved hjælp af statsmidler. Det skyldes, at visse virksomheder får eksklusiv adgang til et havareal på baggrund af et først-til-mølle princip. Da virksomhederne agerer på et konkurrenceudsat marked inden for EU, vurderes det, at nye åben dør-tilladelser opfylder alle betingelserne for statsstøtte i TEUF-artikel 107, stk. 1. Det er endvidere Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at åben-dør-ordningen ikke ville kunne godkendes af Europa-Kommissionen som forenelig statsstøtte, såfremt ordningen blev anmeldt.

Høringssvarene har således ikke givet anledning til ændringer på dette punkt.

Ad nr. 2: Test af VE på havet

Green Power Denmark (GPD) bemærker, at tidsrammen bør blive udvidet ud over de tre år, som er fastsat i lovforslaget, da GPD dette vil øge den økonomiske og teknologiske attraktivitet ved en testordning. Dertil bemærker GPD, at afstandsrammen på 15 km fra kysten kan være begrænsende for attraktiviteten ved en testordning. GPD bemærker herudover, at formuleringerne om "lav kapacitet" bør udgå af lovbemærkningerne, så ministeren langt mere fleksibelt kan vælge om og i givet fald hvor højt en kapacitetsgrænse skal fastlægges.

Dansk Erhverv bemærker, at tidsrammen er for kort, og testprojekterne derfor vil være for omkostningstunge. Dansk Erhverv bemærker derudover, at godkendelseskravene til ansøgninger om test er uklare, og at kravene bør defineres på forhånd. Dansk Erhverv efterlyser, at der opsættes objektive kriterier for ansøgninger og tildeling af testområder.

Bornholms Regionskommune bemærker, at rammerne for testprojekter vil kunne understøtte Bornholms potentiale til at bidrage til udvikling og test af grøn energi.

Stevns Kommune bemærker, at rammerne for test bør defineres tydeligere i loven. Dertil er Stevns Kommune skeptisk over for, at klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte nærmere regler i en bekendtgørelse, herunder at Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet kan vælge hvilke oplysninger i tilladelsen og ansøgninger, som skal offentliggøres eller hvilke der ikke skal.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at lovforslaget ikke fastsætter nye rammer, men primært viderefører og præciserer rammerne for test af VE-anlæg på havet i overensstemmelse med den statsstøtteretlige vurdering af hensyn til at skabe større klarhed for aktørerne og sikkerhed for overensstemmelse med EU-retten.

Ministeriet bemærker, at de overordnede rammer for så vidt angår kapaciteten og perioden for den reviderede testordning af VE-anlæg på havet er foreslået under hensyn til statsstøttereglerne. De nærmere rammer for test, herunder regler om anlæggenes kapacitet, vil blive fastsat ved bekendtgørelse. Ministeriet vil inddrage de relevante aktører i udarbejdelse af bekendtgørelsen, og evt. senere ændringer af bekendtgørelsen.

Ministeriet bemærker endvidere, at det er præciseret i bemærkningerne til lovforslaget, at et projekt kan være fysisk beliggende i et område i et tidsrum op til tre år. Dette indebærer, at forberedelsen, herunder miljø- og forundersøgelserne, der er forud for etableringen, foretages før den op til treårige periode starter.

Ministeriet bemærker, at det er præciseret yderligere i bemærkningerne til lovforslaget, hvad ministeren kan fastsætte nærmere regler om i en bekendtgørelse. Endvidere er lovforslagets bemærkninger ændret som følge af bemærkninger fra Stevns Kommune, således at det tydeligere angives, at det er de fulde ansøgninger og tilladelser, som offentliggøres, og ikke enkeltstående afsnit, efter en vurdering fra Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet.

Ministeriet bemærker, at der med politisk aftale om justering af åben dør-ordningen for VE-anlæg på havet af 2. juli 2021 blev aftalt, at der skulle indføres en afstandsbeskrænkning, så der fremover kun kunne ansøges om åben dør-projekter inden for 15 km fra kysten.

Hørings svarene har ikke givet anledning til yderligere ændringer på dette punkt.

Ad nr. 3: Økonomiske og klimamæssige konsekvenser af lovforslaget

Dansk Industri bemærker, at der mangler elementer i analysen af de økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Bornholms Havvind bemærker, at lovforslaget kan give negative økonomiske konsekvenser for Danmarks kystkommuner og staten. Bornholms Havvind bemærker endvidere, at lovforslaget vil have negative konsekvenser for opfyldelsen af 2030-målet.

Green Power Denmark bemærker, at lovforslaget kan give negative konsekvenser for den danske havvindsværdikæde herunder PtX-branchen, det brede erhvervsliv og staten. Green Power Denmark bemærker endvidere, at lovforslaget vil have negative konsekvenser for Danmarks internationale klimaindsats og –forpligtelser. Ydermere bemærker Green Power Denmark, at lovforslaget vil medføre negative økonomiske konsekvenser for kommuner.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at det ikke direkte ville bidrage til at nå 2030-målsætningen, hvis der skete en yderligere havvindsudbygning under åben dør-ordningen, end hvad der i forvejen indgår i forudsætningerne i Klimastatus og -fremskrivning 2023, hvori størstedelen af den fremskrevne VE på havet kommer fra havvindudbygning via statslige udbud. Der kan dog være en indirekte CO₂-effekt i Danmark i det omfang yderligere VE-elproduktion, opstillet under åben dør-ordningen, ville fortrænge fossilt energiforbrug i andre sektorer.

Ministeriet bemærker derudover, at det er og altid har været usikkert, hvor meget havvind der i sidste ende vil blive realiseret under åben dør-ordningen. Derudover er det vurderingen, at tildeling af nye forundersøgelsestilladelser under åben dør-ordningen vil være i strid med EU-retten, hvorfor projekterne ikke vil kunne være blevet realiseret uagtet lovforslaget. Det vurderes derfor ikke, at lovforslaget medfører økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, kommunerne og staten.

Høringssvarene har således ikke givet anledning til ændringer på dette punkt.

Ad nr. 4: Vetoret, bidraget til grøn pulje, værditabsordningen, salgsoptionsordningen og VE-bonusordningen

Green Power Denmark bemærker, at det er hensigtsmæssigt, at vetoret, bidraget til grøn pulje, værditabsordningen, salgsoptionsordningen og VE-bonusordningen ikke videreføres for testordningen. GPD bemærker endvidere, at det kan overvejes, at den kommunale vetoret, bidraget til grøn pulje, værditabsordningen, salgsoptionsordningen og VE-bonusordningen videreføres, såfremt høringssvarene giver anledning til at justere test-ordningen, som efterspurgt.

Bornholms Regionskommune rejser et opmærksomhedspunkt over for testprojekternes undtagelse fra kompensation til lokalsamfundet, der betyder, at

lokalsamfund og naboer ikke fremadrettet vil modtage kompensation for de gener et evt. testanlæg på havet måtte medføre.

Stevns Kommune bemærker, at de berørte kommuner bør beholde den kommunale vetoret til testprojekter inden for 15 km fra kysten. Endvidere bemærkes det, at de nuværende kompensationsmuligheder i VE-ordningerne bør beholdes for testordningen.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at ikke alle typer VE-testanlæg på havet i dag er omfattet af de forskellige VE-ordninger, hvorfor en undtagelse af disse ordninger, vil ensrette forholdene og skabe ligestilling for alle typer af VE-testanlæg på havet.

Ministeriet bemærker derudover, at testordningen alene omfatter testprojekter med en begrænset varighed samt størrelse, hvorfor ministeriet finder det hensigtsmæssigt, at den kommunale vetoret, bidraget til grøn pulje, værditabsordningen, salgsoptionsordningen og VE-bonusordningen ikke videreføres for testordningen. Det vurderes at lette de administrative og økonomiske byrder for opstillere og gøre det mere attraktivt at udvikle og søge om testprojekter.

De præciserede rammer for testprojekter sætter en størrelsesbegrænsning og en begrænsning på varigheden af fremtidige testprojekter, som er fastsat og ekspliciterede under hensyn til statsstøttereglerne. I den henseende vurderer ministeriet, at generne og den tilhørende kompensation vil være af så lille og begrænset karakter, at de ikke står mål med de administrative byrder som det medfører for både opstillere og myndigheder.

Høringssvarene har således ikke givet anledning til ændringer på dette punkt.

Ad nr. 5: Efterspørgsel på en ny markedsdrevet ordning

Copenhagen Infrastructure Partners, Green Power Denmark, Dansk Erhverv, Dansk Industri og Bornholms Regions kommune opfordrer til, at der udarbejdes en ny markedsdrevet ordning for havvind hurtigst muligt.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at regeringen sammen med et bredt flertal af Folketingets partier ifm. Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022 har besluttet, at den danske havvindsressource skal nyttiggøres. Der er allerede indgået politiske aftaler der muliggør over 16 GW havvind, herunder Danmarkshistoriens største havvindudbud der åbner snart. Der arbejdes derfor aktuelt på at sikre, at det allerede besluttede bliver til virkelighed, herunder ved at se på afsætningsmulighederne. Eksport af grøn strøm til Europa giver behov for meget store og langsigtede investeringer på elmarkedet, havvinds- og brintområdet. Det er derfor vigtigt, at rammevilkårene

sættes rigtigt og begrænser usikkerheden. Sammen med blandt andre industrien, EU og landene omkring Danmark vil regeringen derfor se på, hvordan havvindudbygningen i fremtiden bedst indrettes. Det skal bl.a. ske ifm. analysen om Godt Købmandskab, som blev aftalt med Klimaafnale om grøn strøm og varme 2022.

Høringssvarene har således ikke givet anledning til ændringer på dette punkt.

Ad nr. 6: Repowering

Green Power Denmark og Andel bemærker, at det er uhensigtsmæssigt, at lovforslaget vil fjerne muligheden for fuld repowering, hvor eksisterende anlæg nedtages, og nye opstilles på samme areal, da der ikke kan søges om en ny forundersøgelsestilladelse.

Ministeriets bemærkninger:

Der skelnes juridisk mellem følgende tre kategorier:

Repowering: Repowering er en ændring (fornyelse) af et eksisterende elproducerende anlæg, som ved en delvis eller fuld udskiftning af f.eks. anlæg eller driftssystemer, erstatter eller forøger den eksisterende kapacitet eller produktivitet i anlægget. En repowering er knyttet op på en ændring af etableringstilladelsen udstedt i medfør af VE-lovens § 25, og forudsætter derfor en genanvendelse af placering, projektkomponenter og infrastruktur i et vist omfang.

Levetidsforlængelse: En levetidsforlængelse er en administrativ forlængelse af den eksisterende elproduktionstilladelse, som er udstedt i medfør af VE-lovens § 29.

Etablering af et nyt projekt: En ændring af et eksisterende anlæg, som er så væsentlig, at der er tale om et nyt anlægsprojekt. Nye anlægsprojekter vil kræve nye forundersøgelses-, etablerings- og elproduktionstilladelser.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet har, i samarbejde med relevante ministerier, afklaret, at ansøgninger om repowering og ansøgninger om forlængelse af elproduktionstilladelsen (levetidsforlængelser) ikke er i strid med EU-retten, jf. lovforslagets afsnit 3.5.2.

Eksemplet i høringssvaret forudsætter en fuld nedtagelse af et anlæg (dekommisionering) med henblik på at etablere et nyt anlæg på samme areal. Idet der ikke er tale om en ændring af et eksisterende anlæg, men etablering af et nyt på samme areal, vil der således ikke være tale om repowering, jf. § 25, men derimod om et nyt anlæg, som kræver en ny forundersøgelsestilladelse, jf. § 22.

Det understreges dog, at der med dette lovforslag ikke ændres på rammerne for repowering, hvor de tidligere gældende regler videreføres. Der har således aldrig

været tale om repowering, når der sker en fuld dekommissionering af et anlæg med henblik på at etablere et nyt anlæg på samme areal.

Ministeriet henviser desuden til, at klima-, energi- og forsyningsministeren med lov nr. 1788 af 28/12/2023 blev bemyndiget til at fastsætte regler om en forenklet og hurtig ansøgnings- og tilladelsesproces for repowering af bestående elproduktionsanlæg, der udnytter vedvarende energikilder på havet i henhold til VE-lovens §§ 25 og 29. Bemyndigelsen er ved at blive udmøntet med bekendtgørelse om en forenklet og hurtig ansøgnings- og tilladelsesproces for repowering af bestående elproduktionsanlæg på havet, som er i høring med frist den 5. april 2024, og som forventes at træde i kraft 1. juli 2024.

Høringssvarene har ikke givet anledning til yderligere ændringer på dette punkt

Ad nr. 7: Udlæg i havplan

Green Power Denmark bemærker, at tilladelser til testanlæg forudsætter, at disse kan meddeles i overensstemmelse med havplanen, men at dette ikke forudsætter en placering i de nuværende VE-zoner i den eksisterende udgave af havplanen.

Dansk Erhverv bemærker, at det skal gøres klart, om det kun er inden for VE-zoner i havplanen, der kan laves testprojekter, eller om testprojekter kan etableres overalt inden for 15 km fra kysten.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at det er korrekt, at der kun kan gives tilladelse uden for de statslige arealreservationer og inden for 15 km fra kysten. Ministeriet bemærker, at tilladelse til et testanlæg forudsætter, at denne kan meddeles i overensstemmelse med lov om maritim fysisk planlægning.

Lovforslagets bemærkninger er ændret som følge af bemærkninger fra Green Power Denmark, således det tydeligere fremgår, at tilladelser til et testprojekt forudsætter, at den kan meddeles i overensstemmelse med lov om maritim fysisk planlægning.

Ad nr. 8: Overgangsordning.

HOFOR efterspørger om lovforslaget udelukker, at der senere kan søges om en justering af forundersøgelsestilladelser.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at for projekter, hvor der er udstedt forundersøgelsestilladelse efter § 22, jf. § 23, stk. 3, før 1. juli 2024, fortsat vil skulle behandles efter hidtidige gældende regler, hvilket følger af den foreslåede overgangsbestemmelse i lovforslagets § 7, stk. 2. Dette indebærer, at der skal ansøges om og tildeles etableringstilladelse efter godkendelse af forundersøgelsesrapporten, før etableringen af projekterne kan påbegynde. Det

betyder endvidere, at der skal ansøges om og tildes elproduktionstilladelse, før projekterne kan tages i drift med henblik på udnyttelse af energi.

Lovforslagets bemærkninger vedr. overgangsreglen er præciseret som følge af bemærkninger fra HOFOR.

Ad nr. 9: Strategisk miljøvurdering

Bornholms Havvind bemærker, at lovforslaget ikke har gennemgået en SMV og opfordrer til, at dette sker før lovforslaget vedtages i Folketinget.

Ministeriets bemærkninger:

Ministeriet bemærker, at lovforslaget ikke er omfattet af SMV-pligten, jf. Vejledning nr. 9094 af 21. februar 2024 til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) (planer og programmer), afsnit 2.1.2.1. Høringssvaret har således ikke givet anledning til ændringer på dette punkt.